

Veileder for EØS-arbeid i Nasjonal kommunikasjonsmyndighet

29. april 2016

(Versjon 23. juni 2016)

Innholdsfortegnelse

1 Innledning og innhold.....	3
2 Målsettinger	3
3 utfordringer.....	4
4 Organisering av arbeidet	5
5 EØS-prosessen	7
6 Oppfølging	7

1 Innledning og innhold

I Samferdselsdepartementets (SDs) «Statsbudsjett 2016 – tildelingsbrev til Nasjonal kommunikasjonsmyndighet» datert 4. januar 2016 er Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) under hovedmål 6 gitt i oppdrag å utarbeide en ny EØS-strategi. Ettersom Nkom arbeider for å følge «Samferdselsdepartementets EØS-strategi – Håndbok for SDs EØS-arbeid»¹, har Nkom funnet det hensiktsmessig å utforme dokumentet som en veileder for Nkoms EØS-arbeid. Veilederen skal understøtte SDs EØS-strategi. Annet bakgrunnsmateriale for utformingen av veilederen er «Norge i Europa Regjeringens strategi for samarbeidet med EU 2014 – 2017»², «Instruks om utredning av statlige tiltak (utredningsinstruksen)» med tilhørende veileder³, Nkoms strategiske mål og ekom-, post-, og esignaturlovens formålsbestemmelser⁴.

Formålet med veilederen er å skape et verktøy for hvordan Nkom skal jobbe på EØS-området, herunder hvordan oppgaver skal prioriteres og fordeles, samt å forme effektive og gode arbeidsformer innad i Nkom og hvordan Nkom skal jobbe mot eksterne aktører. Dette gjelder særlig informasjonsgangen internt og videre til SD og Nærings- og fiskeridepartementet (NFD).

2 Målsettinger

Nkoms overordnede strategiske mål for perioden 2012-2016 er å være oppdatert på utviklingen og utfordringene i næringene, være en offensiv tilrettelegger for aktørene og den beste kilde i relevante saker⁵.

Målsettingene skal vi oppnå blant annet ved å engasjere oss tidlig i utviklingen av regelverk på EØS-området som vil ha særlig betydning for Norge og norske aktører. Det er svært viktig å delta i en tidlig fase i EUs regelverksprosesser da det er der Nkoms påvirkningsmuligheter er størst. Norske posisjoner og konsekvenser av nye foreslåtte rettsakter må vurderes tidlig nok til at vi kan bidra i regelverksutformingen i fasen der vi har størst mulighet for innflytelse.

¹ <https://www.regjeringen.no/contentassets/7672677be6e249438cac941eccd874cf/eos-strat-2015.pdf>

² https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/ud/vedlegg/eu/norge_i_europa.pdf

³ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/instruks-om-utredning-av-statlige-tiltak-utredningsinstruksen/id2476518/>. Trådte i kraft 1. mars 2016.

⁴ https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2003-07-04-83/KAPITTEL_1#§1-1, https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2015-09-04-91/KAPITTEL_1#§1, https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2001-06-15-81/KAPITTEL_1#§1

⁵ Under oppdatering for neste periode

Nkom skal sikre at nødvendig og tilstrekkelig informasjon om EØS-arbeidet blir gitt til SD og NFD, for å på best mulig måte ivareta norske interesser. I tillegg til samarbeidet med SD og NFD skal EØS-arbeidet også være en arena for nettverksbygging og et sted for å bygge allianser. Dette kan være mellom Nkom og EU/EØS-institusjonene og BEREC, Nkom og andre nasjonale myndigheter, og mellom Nkom og samferdselsråden eller næringsråden. En tettere kontakt med alle de nevnte parter vil styrke Nkoms EØS-arbeid og øke Nkoms muligheter til å påvirke regelverksutformingen.

Innspill fra bransjen kan i mange tilfeller være gode bidrag ved utvikling av regelverk. For enkelte områder kan markedet være stort og uoversiktlig, og det er utfordrende å ha den fulle oversikten. Det er en fordel for både Nkom og aktørene at informasjonsflyten blir godt ivaretatt. Nkom skal legge til rette for å inkludere bransjen i regelverksutviklingen i EØS gjennom samarbeid, dialog og åpenhet.

Nkom skal bidra til at felleseuropeisk regelverk tas inn i EØS-avtalen så raskt og effektivt som mulig, og deretter bidra til at regelverket gjennomføres i norsk rett.

3 utfordringer

EØS-arbeidet innenfor Nkoms ansvarsområde er omfattende og Nkom må derfor i hver enkelt sak vurdere ambisjonsnivået slik at ressursbruken prioriteres etter sakens betydning for Norge og norske interesser. Nkoms deltagelse vil variere fra informasjonsinnhenting for å øke kompetansen på området, til aktiv norsk påvirkningsarbeid i saker av stor betydning for norske interesser. Uavhengig av ambisjonsnivået skal EØS-arbeidet prioriteres i avdelingene og seksjonene slik at tilstrekkelige ressurser blir satt av til å utføre oppgaven i henhold til vedtatt ambisjon. Nkom, som en relativt liten regulatør, har ikke mulighet til å delta i arbeidet med alle EØS-relevante saker. Derfor må Nkom tidlig avklare hvilke saker som er av særlig betydning for Norge, norske aktører og norske brukere av ekomtjenester.

For at Nkom skal kunne medvirke og påvirke utviklingen av nytt regelverk er det avgjørende at nettverket bygges og pleies på flere nivåer. Økt internasjonalt samarbeid (mellom nasjonale myndigheter), og særlig nordisk samarbeid må benyttes og utnyttes aktivt. Nettverket må utvikles og pleies kontinuerlig slik at dette er på plass når vanskelige saker dukker opp. Det kan være hensiktsmessig å inngå samarbeidsavtaler (MoU'er) med særlig relevante internasjonale samarbeidsparter for å bedre våre muligheter til å påvirke regelverksarbeidet i EU. Nkom har inngått en samarbeidsavtale med de nordiske landene⁶, og dette samarbeidet

⁶ <http://www.nkom.no/om-nkom/nkoms-samarbeidspartnere/attachment/19565?ts=14f97f222b9>

har vært positivt for Nkom. Også samarbeid med andre land som Nkom har sammenfallende interesser med kan være nyttig for å øke Nkoms påvirkning i regelverksutviklingen. Videre er det viktig å opprettholde det gode samarbeidet med Liechtenstein og Island for å på best mulig måte ivareta felles EFTA- og EØS-interesser.

Nkoms fagområder favner bredt og er omfattende. En av utfordringene Nkom har i EØS-arbeidet er å få på plass norske syn og posisjoner til rett tid i prosessen. Det er mye som skjer i mange arbeidsstrømmer av både teknisk og politisk karakter, og for å kunne bidra på en god måte er det viktig å ha med seg klare norske synspunkt inn i arbeidet. I denne forbindelse er det avgjørende å ha en god og åpen dialog med SD og NFD slik at eventuelle posisjoner kommer på plass til riktig tid.

4 Organisering av arbeidet

EU-organene fastsetter i stor grad spillereglene for det norske markedet for elektronisk kommunikasjon, tillits- og posttjenester. Nesten alt av EUs regelverk som omhandler Nkoms fagområder anses EØS-relevant. Regelverket utarbeides i ulike arbeidsgrupper i EU, hvor det også er viktig at Nkom deltar.

Å følge en regelverksprosess er ressurskrevende arbeid. Arbeidet består i gjennomgang og bearbeidelse av dokumenter, oppfølging av andre lands innspill, forberedelsesmøter (interne og eksterne), samt utarbeidelse av referater, kunnskapsdeling og arbeid med eventuelle oppfølgingspunkter. Oppfølgingsansvaret, hvem som skal følge opp hva og eventuelle frister, skal komme klart frem i referatet. Det er viktig at den som deltar i arbeidsgruppen er kjent med Nkoms prioriterte områder og hvilket syn Norge og Nkom har til det som diskuteres i arbeidsgruppene.

Body of European Regulators for Electronic Communications (BEREC) er godt eksempel på en arena der Nkom deltar aktivt i EUs regelverksprosesser. BEREC er et selvstendig organ som består av EU-landenes nasjonale regulatører der EFTA-landenes regulatører også deltar aktivt. BEREC gir blant annet Kommisjonen råd og innspill i regelverksutviklingen innenfor elektronisk kommunikasjon. Gjennom BEREC får Nkom tidlig informasjon om Kommisjonens forslag til nye rettsakter og påvirkningsmulighetene er store.

The European Regulators Group for Postal Services (ERGP) er et bortimot tilsvarende organ på postområdet som BEREC er på ekomområdet. Nkom deltar aktivt også i ERGP, og har tilsvarende påvirkningsmulighet på postområdet som på området for elektronisk kommunikasjon.

Deltakelse i arbeid med tekniske studier og standardisering gir også store muligheter for påvirkning tidlig i regelverksutviklingen. Nkom deltar her på mange områder, herunder blant annet i European Conference of Postal and Telecommunications Administrations (CEPT) og European Telecommunications Standards Institute (ETSI). CEPT er en sammenslutning av regulatører fra 48 nasjoner (per 2016), som jobber med post- og telekommunikasjonsrelaterte spørsmål. CEPT utarbeider rapporter, tekniske rekommandasjoner og beslutninger og utfører tekniske studier på oppdrag fra Kommisjonen. Nkom deltar aktivt i CEPTs arbeidsgrupper som har betydning for Norge og norske aktører. Gjennom deltagelse i CEPT er Nkom tidlig med i utformingen av tekniske vilkår som blir benyttet i den videre regelverksutviklingen i Kommisjonen.

ETSI er et standardiseringsorgan som blant annet utarbeider harmoniserte standarder til rettsakter etter mandat fra EU. ETSI er en organisasjon hvor næringslivet er en viktig bidragsyter, men Nkom og andre nasjonale myndigheter deltar også aktivt i standardiseringsarbeidet. De harmoniserte standardene har relevans for EØS-regelverket som Nkom forvalter. Andre standarder kan være retningsgivende for utvikling av nasjonalt regelverk.

Nkom har mange medarbeidere med god erfaring fra arbeid i ulike arbeidsgrupper. Denne kompetansen og erfaringen bør utnyttes bedre internt i Nkom. Alle som deltar i EØS-arbeid skal være kjent med hvordan de ulike arbeidsgruppene og prosessene fungerer. Det er derfor svært viktig med kompetansedeling.

For å sikre at norske interesser blir ivaretatt er det nødvendig med god informasjonsutveksling. Dette gjelder internt i Nkom, med SD/NFD og med andre berørte aktører.

Hvordan informasjon om EØS-arbeidet utveksles med SD/NFD skal avtales med relevant kontaktperson i aktuelt departementet fra sak til sak, slik at den mest hensiktsmessige metoden for informasjonsutveksling med SD/NFD blir benyttet. En del av denne informasjonsutvekslingen består i at Nkom så tidlig som mulig skal gjøre SD/NFD oppmerksom på saker der det potensielt er nødvendig med en avklaring av norsk syn og posisjon.

Ulike aktører kan være interessert i å komme med bidrag i regelverksarbeidet på EØS-området for områder som berører dem. I denne sammenheng kan Nkom invitere til forberedelsesmøter, enten fysisk eller via video- eller telefonmøter, for å dele informasjon. I tillegg kan Nkom publisere artikler eller nyhetssaker på nkom.no eller i andre medier for å belyse relevante problemstillinger. Veikart («roadmaps») og høringer fra Kommisjonen blir publisert på hjemmesiden til SD eller Nkom etter avtale med SD. Disse formene for informasjonsdistribusjon vil kunne gjøre det enklere for relevante aktører å komme med sine innspill tidlig i prosessen.

For å skape nettverk og få relevant kunnskap oppfordrer Nkom medarbeidere til å søke hospitering i ulike EU- og EØS-institusjoner.

5 EØS-prosessen

Nkom deltar på mange ulike nivåer i EØS-prosessen. På EU-nivå deltar Nkom i relevante komitologikomiteer og tilhørende ekspertgrupper. Nkom deltar også på møter mellom EFTA-landene vedrørende gjennomføring av EU-regelverk til i EØS-avtalen (se vedlegg 1). Nasjonalt deltar Nkom i Spesialutvalget for kommunikasjoner som forbereder regelverk for implementering i EØS-avtalen.

Som del av EØS-prosessen skriver Nkom EØS-notater for noen delegerte områder på frekvensområdet og for radioutstyrsdirektivet. I tillegg får Nkom tidvis delegert oppgaver fra NFD til å skrive EØS-notater på området for esignatur/tillitstjenester. Nkom skriver også enkelte notater på postområdet. Her får Nkom delegert oppgaven fra SD sak for sak.

6 Oppfølging

For mange av Nkoms medarbeidere er oppfølging av arbeidsgrupper og regelverksarbeid fra EU en stor del av arbeidshverdagen. Tydelige forventninger fra nærmeste leder til hvordan vedkommende medarbeider skal følge opp arbeidet, tilstrekkelig med tid og andre ressurser gir en bedre og mer effektiv oppfølging av arbeidet. Som nevnt over, er god forankring fra ledelsen i Nkom avgjørende for å oppnå dette.

Det skal være en EØS-kontaktperson i alle fagavdelinger. Dette er en effektiv måte å organisere EØS-arbeid på. Regelmessige møter mellom de interne EØS-kontaktpersonene kan gi positive ringvirkninger og effektivisere EØS-arbeid. Aktuelle kontaktpersoner framgår av vedlegg 2.

Ulike fag- eller samarbeidsforum, hvor både deltakere fra myndigheter og bransjer kan treffes, er en god måte å diskutere og gjennomgå forslag til regelverk på. Nkoms medarbeidere skal legge til rette for å etablere nettverk som kan gi nyttige innspill til det arbeidet som diskuteres i EØS.

Vedlegg:

Vedlegg 1: Oversikt over Nkoms deltakelse i EU/EØS-arbeid

Vedlegg 2: Kontaktpersoner for EØS-arbeidet i Nkom